

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela
(druk nr 375)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem ustawy jest dokonanie zmian w zakresie **wymiaru czasu pracy** oraz **wynagrodzeń nauczycieli**.

Ustawa doprecyzowuje zakres niektórych zajęć realizowanych przez nauczycieli ponad obowiązkowe zadania edukacyjne (art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela), przewidując obowiązek prowadzenia zajęć wpływających na rozwijanie umiejętności i uzdolnień uczniów w ramach godzin przeznaczonych w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektorów szkół (z wyjątkiem godzin przeznaczonych na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych). Wymiar tych zajęć wynosi odpowiednio 2 godziny tygodniowo dla nauczycieli szkół podstawowych, w tym specjalnych i gimnazjów oraz 1 godzinę tygodniowo dla nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych. W katalogu obowiązków zawodowych nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów wyodrębniono również zajęcia opieki świetlicowej. Godziny te będą rozliczane w okresach półrocznych w dziennikach zajęć pozalekcyjnych. Zgodnie z treścią dodanego art. 42 ust. 3a-3c, obowiązku prowadzenia zajęć we wskazanym powyżej zakresie nie stosuje się do dyrektora i wicedyrektora szkoły oraz nauczyciela, który obowiązki dyrektora lub wicedyrektora szkoły pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono to stanowisko, a także do nauczycieli kolegów nauczycielskich, nauczycieli kolegów pracowników służb społecznych, nauczycieli szkół artystycznych i nauczycieli zatrudnionych w publicznych szkołach i szkolnych punktach konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych RP. Nauczycielowi zatrudnionemu w niepełnym wymiarze zajęć, wymiar zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2, obniża się proporcjonalnie do wykonywanego wymiaru zajęć, natomiast nauczycielowi przebywającemu na zwolnieniu lekarskim wymiar tych zajęć obniża się odpowiednio o 2 godziny lub 1 godzinę za każdy tydzień niezdolności nauczyciela do pracy.

W zakresie zasad wynagradzania zmianie uległa wysokość wskaźników, które po odniesieniu do kwoty bazowej, określają średnie wynagrodzenia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Należy podkreślić, iż wynagrodzenie nauczyciela każdego stopnia awansu zawodowego zostało ukształtowane w powiązaniu z kwotą bazową; dotychczas wynagrodzenie nauczyciela kontraktowego, mianowanego i dyplomowanego obliczane było w oparciu o średnie wynagrodzenie nauczyciela stażysty. Zapropozowane wskaźniki stanowią: 100% dla nauczyciela stażysty, 111% dla nauczyciela kontraktowego, 144% dla nauczyciela mianowanego i 184% dla nauczyciela dyplomowanego. Ustawa przewiduje również zniesienie obowiązku corocznego ustalania regulaminów wynagrodzeń przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego, zastępując go obowiązkiem dokonywania corocznej analizy poniesionych w danym roku wydatków na wynagrodzenia nauczycieli. Nieosiągnięcie w danym roku wysokości średnich wynagrodzeń skutkuje koniecznością wypłacenia nauczycielowi kwoty różnicy w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego.

Pozostałe zmiany wprowadzane ustawą obejmują, w szczególności:

- 1) umożliwienie uzyskiwania stopnia nauczyciela mianowanego przez nauczycieli akademickich, spełniających warunki określone w art. 9a ust. 4 Karty Nauczyciela w zakresie posiadania stopnia naukowego oraz 3-letniego stażu pracy w szkole wyższej, **zatrudnionych w kolegiach pracowników służb społecznych;**
- 2) rozszerzenie liczby placówek realizujących szkolenia dla kandydatów na ekspertów o **placówki doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych** prowadzone przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, a w konsekwencji przesądzenie, iż wymóg ukończenia szkolenia nie dotyczy osób posiadających stopień doktora sztuki;
- 3) wydłużenie terminu na przedłożenie dokumentów potwierdzających ukończenie szkolenia dla kandydatów na ekspertów do dnia **31 grudnia 2010 r.**

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona w oparciu o przedłożenie rządowe (druk sejmowy nr 1231). W toku prac sejmowych wprowadzono zmiany mające charakter uzupełniający w stosunku do treści przedłożenia rządowego.

III. Uwagi szczegółowe

1. Wątpliwości Biura Legislacyjnego odnoszą się do terminów wejścia w życie zmian dotyczących nowych zasad wynagrodzenia nauczycieli. Ustawa przewiduje, iż zmiany wprowadzone w art. 1 pkt 3 lit. a i b (art. 30 ust. 3 i 4) dotyczące nowych wskaźników wynagrodzenia i powiązania ich z kwotą bazową wejdą w życie **z mocą od dnia 1 stycznia 2009 r.**, natomiast inne zmiany dotyczące wynagrodzeń np. odnoszące się do ustalania regulaminu wynagradzania przez organy prowadzące szkoły będące jednostkami samorządu terytorialnego, wejdą w życie **po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia**, a więc jak należy przypuszczać – uwzględniając dalsze etapy procesu stanowienia prawa - w terminie późniejszym niż 1 stycznia 2009 r. Należy rozważyć, czy wszystkie zmiany dotyczące kwestii wynagrodzeń nie powinny wchodzić w życie w jednym terminie.

2. Proponuje się rozważnie zmiany treści art. 6, tak aby uwzględnił on zróżnicowanie sytuacji prawnej nauczycieli, którym przyznano obniżony tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć na podstawie art. 42a ust. 1 w brzmieniu tego przepisu sprzed nowelizacji. Przepis ten stanowi, iż obniżenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć następuje na **czas określony lub do odwołania**. Przepis art. 6 przewiduje natomiast, iż uprawnienie to nauczyciele zachowują do końca okresu, na jaki udzielono im obniżenia wymiaru godzin zajęć jednak nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2009 r. W celu ochrony praw nabytych nauczycieli, których obniżono wymiar godzin zajęć na czas określony, którego zakończenie przypadłoby po dacie 31 sierpnia 2009 r., proponuje się rozważnie zmiany brzmienia tego przepisu.

IV. Propozycje poprawek

1) w art. 9 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) art. 1 pkt 3 lit. a-f i h, pkt 4 oraz art. 4 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 2009 r.";

2) art. 6 otrzymuje brzmienie:

"Art. 6. Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze zajęć, którzy w dniu wejścia w życie ustawy mają obniżony tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć na podstawie art. 42a ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują prawo do obniżonego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć:

- 1) w przypadku nauczycieli, którym przyznano obniżony tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć na czas określony - do końca okresu, na jaki udzielono obniżenia wymiaru godzin zajęć;
- 2) w przypadku nauczycieli, którym przyznano obniżony tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć na czas nieokreślony – do dnia odwołania obniżenia wymiaru godzin zajęć przez dyrektora szkoły, nie dłużej jednak niż do dnia 31 sierpnia 2009 r."

Renata Bronowska

Główny legislator